

Novoročné pranie členky Súdnej rady SR

Dňa 1. júla 2022 som sa ujala funkcie členky Súdnej rady na základe dôvery a hlasov sudcov západoslovenského kraja. S koncom môjho prvého kalendárneho roka na pôde Súdnej rady SR si dovoľm po niekoľkomesačnej fáze pozorovania a analyzovania pomenovať rezervy vo fungovaní Súdnej rady, ako aj načrtnúť spôsob riešenia.

Po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb do Súdnej rady som sa prihovarila kolegom zo sudcovskej obce so slovami, ktorými som pomenovala svoje vnútorné nastavenie, motiváciu a ciele.

„Vážené kolegyne a kolegovia,

dovoľte mi, aby som sa touto cestou poďakovala navrhovateľom mojej kandidatúry do Súdnej rady SR, a to sudcovskej rade Krajského súdu v Bratislave a sudcovskej rade Okresného súdu Bratislava V.

Zároveň by som rada vyjadrila poďakovanie kolegom a kolegyniam, ktorí mi odovzdaním svojho hlasu prejavili svoju dôveru. Nesmierne si to vážim. Váš hlas a mandát z neho vyplývajúci je pre mňa záväzkom. Svojim pôsobením na pôde Súdnej rady SR sa budem o Vašu dôveru uchádzať nepretržite a budem s ňou zaobchádzať zodpovedne. Rovnako tak budem systematicky pracovať na znovunadobudnutí dôvery verejnosti v súdnu moc.

Zároveň ďakujem Združeniu sudcov Slovenska za možnosť realizácie hájenia záujmov slovenskej justície v jeho štruktúrach a na medzinárodnom poli.

Rovnako blahoželám kolegovi Bebejovi a Farkašovi a teším sa na našu spoluprácu.

Tento mail som sa rozhodla napísať všetkým sudcom, aj mimo západoslovenského kraja, z viacerých dôvodov. V prvom rade, nie som západoslovenský sudca. Som slovenský sudca a som sudca členského štátu Európskej únie.

Po druhé, zápas o nezávislosť justície a právny štát nie je regionálne vymedzený a nie je kvalitatívne iný v závislosti od kraja či stupňa súdu. Je to spoločná úloha, ktorej súčasťou je každý z nás. Je to neustály boj, pričom aj parciálne neúspechy či zlyhania nás môžu robiť silnejšími a pripravenjšími do ďalšieho procesu, pokiaľ vieme z nich vyťažiť posolstvo či ponaučenie.

No a v neposlednom rade, môj osobný dôvod, prečo sa cítim zakorenená celoslovensky, a nie lokálne, je ten, že som členom takpovediac „transslovenskej“ rodiny, keďže po rodičoch som východozápadniar. Obaja rodičia sa upísali doživotnej, a v našom prípade aj dedičnej, službe spravodlivosti a zákonu. Je to ten najušľachtilejší zmysel života. Som hrdá na to, že mám tu česť byť súčasťou spoločnosti Vás - sudcov, aby sme spoločne tento zmysel života v prospech verejnosti napĺňali, t.j. aby sa k občanom našim prostredníctvom dostalo právo a spravodlivosť.

Som pripravená v rámci výkonu mojej funkcie člena Súdnej rady SR počúvať, analyzovať, pýtať sa a navrhovať riešenia. Vecne a konštruktívne, vo verejnom záujme, s úmyslom pomôcť veci otvorením diskusie a hľadaním odpovedí v nej.

Nástupom do funkcie člena Súdnej rady SR budem slúžiť nielen verejnosti, ale aj Vám, ako Váš reprezentant.“

V nadväznosti na uvedený príhovor sa nižšie v texte snažím nájsť odpoveď na to, ako pretaviť mnou definované ciele do praxe a pomenovať faktory, ktoré tomu podľa môjho názoru bránia.

Za jeden z hlavných problémov fungovania Súdnej rady považujem nevysporiadanie sa s fenoménom využívania členstva v Súdnej rade na presadzovanie nie verejného záujmu, ale záujmu osobného, prípadne len záujmu vybranej politickej strany alebo vybraných politikov, ktorých záujem sa následne navonok prezentuje ako záujem verejný a všeobecne prospešný.

Medzi neželané praktiky patrí zneužitie pôdy Súdnej rady a postavenia člena Súdnej rady vo vzťahu k osobe, ktorá je predmetom vypočutia, buď na vyrovnávanie si osobných účtov alebo na nedôvodné zvýhodnenie. To jest používanie nerovnakého metra.

Taktiež je podľa mňa vysoko nevhodné, pokiaľ na pôde Súdnej rady členovia Súdnej rady počas vypočutia verejne na zvukový záznam komentujú vzhľad kandidátky na funkciu sudkyne, a to aj keď je komentovaný v pozitívnom slova zmysle. Takéto správanie považujem za neprofesionálne a absolútne nevhodné, urážajúce ma nielen ako členku Súdnej rady, ale aj ako ženu. Nevieť si predstaviť, že by som ja verejne prirovnávala uchádzača o funkciu sudcu ku gréckemu bohovi a obdivovala v rámci vypočutia jeho muskulatúru. Uist'ujem verejnosť ako aj uchádzačov o funkciu sudcu, že k takýmto zlyhaniam dochádza individuálne, a fyzická krása skutočne nie je kritériom pre vstup do justície. Je to mozog a osobnosť, na ktorých záleží.

Pri bilancovaní nemožno opomenúť fakt, že mnohé kroky bývalej ministerky Kolíkovej (médiami označené ako reformné) boli zásahom do nezávislosti justície a vzdialili sa od európskych štandardov, čo konštatovali aj Európska asociácia sudcov a Európska komisia v správe o stave právneho štátu. Považujem za nešťastné, že za tieto zlyhania pri realizácii súdnej reformy, spôsobené vypnutím dialógu, netransparentným legislatívnym konaním a nedostatkom rešpektu k odbornosti, nenesie nik politickú, a ani inú zodpovednosť. Rovnako nešťastné pre slovenskú justíciu je podľa mňa aj to, že Súdna rada v uvedených procesoch vzd'alovania sa európskym štandardom zohrala len pasívnu rolu štatistu v rukách výkonnej moci.

Ku kultúre komunikácie po r. 2020 je potrebné spomenúť, že najväčší verejní kritici fungovania Súdnej rady do r. 2020 - členovia Súdnej rady, aktuálne vykazujú známky vysokej nespokojnosti s výkonom slobody prejavu iných členov Súdnej rady, ktorej obsahom je kritika fungovania Súdnej rady po roku 2020 a spôsob realizácie súdnej reformy. Politická neschopnosť bývalej ministerky Kolíkovej viesť poctivý dialóg a jej dehonestujúce vyjadrenia na adresu sudcov- kritikov a na adresu súdництва ako celku, posmelili aj viacerých politických nominantov na pôde Súdnej rady, ktorí si osvojili autoritatívny spôsob komunikácie a jednania so zástupcami sudcov v Súdnej rade - kritikov.

Napriek danému stavu dúfam, že rok 2023 prinesie aj na pôde Súdnej rady SR vymetanie pavučín vytvorených zacyklením sa v spôsobe myslenia, ktorý sa vyznačuje tým, že môže síce prinášať subjektívny pocit osobnej satisfakcie, ale z objektívneho hľadiska nemusí nutne naplniť požiadavky verejného záujmu a pokroku.

Vo vzťahu ku kultivovaniu výkonu mandátu člena Súdnej rady SR a získaniu dôveryhodnosti tejto inštitúcie považujem za dôležité, aby medzi základné hodnoty výkonu mandátu člena Súdnej rady boli zahrnuté nezávislosť a nestrannosť pri výkone mandátu, verejný záujem a eliminovanie vzniku konfliktu záujmov a zdania vzniku tohto konfliktu. Tieto hodnoty nateraz z môjho pohľadu naplnené nie sú.

Záverom si dovoľím sformulovať moje novoročné pranie. Člen Súdnej rady by mal konať a rozhodovať nestranne, bez predsudkov a zaujatosti, odborne, profesionálne, vždy v súlade s verejným záujmom, používajúc rovnaký meter. Nemal by nedôvodne zvýhodňovať alebo naopak znevýhodňovať žiadnu osobu, o ktorej svojim hlasovaním rozhoduje. Nemal by cielene zneužívať svoje postavenie na získanie neoprávnenej výhody pre seba alebo pre ním preferované osoby, alebo na privodenie nespravodlivej nevýhody pre iných. Nemal by svoj mandát vykonávať v snahe zavďačiť sa. Nemal by prijímať a očakávať dary a iné výhody, ktoré môžu ovplyvniť jeho konanie a rozhodovanie alebo vyvolať zdanie takéhoto vplyvu. Člen Súdnej rady by nemal zasahovať do výkonu mandátu iných členov, a to ani nátlakom, príslubmi, či inou snahou o ovplyvnenie ich rozhodovania.

Dana Jelinková Dudzíková